

Dyslexieprotocol GSG Guido Locatie Arnhem

Jaar 2023-2027
Juni 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Wat is dyslexie?	3-4
3. Signaleren en onderzoek	4
4. Wet- en regelgeving	4-5
5. Begeleiding voor leerlingen met dyslexie	5
Begeleiding in de klas	
Begeleiding buiten de klas	
6. Bijlage	6
Dyslexiekaart	

1. Inleiding

Guido wil leerlingen bijbelgetrouw, ontwikkelingsgericht en dynamisch onderwijs bieden en geeft daarbij richting en ruimte voor groei. We vinden het belangrijk dat leerlingen goede ondersteuning ontvangen bij het leren. Vanwege passend onderwijs en de daarbij horende zorgplicht is Guido verplicht om binnen redelijke grenzen belemmeringen weg te nemen die een leerling met dyslexie ondervindt in het onderwijs, toetsing en examinering.

In dit protocol wordt de belangrijkste informatie met betrekking tot dyslexie op een rijtje gezet en de werkwijze van Guido Arnhem omtrent dyslexie. De ondersteuningscoördinator en remedial teacher zijn verantwoordelijk voor het ontwikkelen en implementeren van het beleid aangaande de ondersteuning en afspraken omtrent dyslexie.

Er zullen altijd ontwikkelingen blijven op het gebied van dyslexie en de ondersteuning daarvan. Dit protocol zal dan ook niet volledig zijn en dient regelmatig aangepast te worden.

2. Wat is dyslexie?

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en/of vlot toepassen van het lezen en/of het spellen op woordniveau (bron: brochure 'Dyslexie' van Stichting Dyslexie Nederland, 2008).

Dyslexie is niet gebonden aan leeftijd, intelligentie of inzicht. Bij leerlingen met dyslexie is een significante achterstand vastgesteld op het gebied van lezen en/of spellen. Deze achterstand kan niet worden verklaard door andere factoren en de achterstand blijft bestaan ondanks (intensieve) extra hulp.

Specifieke problemen die kunnen voorkomen bij leerlingen met dyslexie:

- Moeite met technisch lezen waardoor ze structureel meer tijd nodig hebben om schriftelijke informatie tot zich te nemen. Het onvoldoende (vlot) technisch kunnen lezen en het niet beschikken over een grote woordenschat heeft negatieve gevolgen voor het begrijpend lezen.
- Moeilijk uit het hoofd kunnen leren. Leerlingen met dyslexie hebben moeite bij het leren van begrippen en formules en hebben extra moeite met het onthouden van 'losse' gegevens, die niet in een bepaalde samenhang worden aangeboden. Zo kunnen ze moeite hebben met het leren van rijtjes, zoals de tafels of topografie.
- Problemen met het woordbeeld en de klank-teken-koppeling, dus met spelling.
- Problemen bij de moderne vreemde talen met betrekking tot de klank-teken-koppeling, het horen van de klankverschillen, het woordbeeld, de uitspraak en de spelling.

- Moeite met complexe vaardigheden, zoals tegelijkertijd luisteren en schrijven. Dit heeft te maken met een (mogelijk) tragere verwerken van auditieve en/of visuele informatie in het brein.

Samenhangende problemen die kunnen voorkomen bij leerlingen met dyslexie:

- Leerlingen met dyslexie moeten zich veel meer inspannen dan leerlingen zonder dyslexie. Het is daardoor voor hen moeilijker om geconcentreerd te blijven.
- Vaak hebben leerlingen met dyslexie last van faalangst.
- Veel leerlingen met dyslexie hebben een zwak ontwikkelde fijne motoriek wat zich bijvoorbeeld uit in een onleesbaar handschrift.
- Leerlingen met dyslexie hebben vaak moeite met het plannen en vasthouden van de volgorde van bepaalde denkstappen.

3. Signaleren en onderzoek.

Het signaleren van lees- en spellingsproblemen gebeurt op de volgende manieren:

- Via het aanmeldingsformulier
- Via het intakegesprek met ouders en leerlingen
- Met behulp van het onderwijskundig rapport van de vorige school
- Met behulp van de cito brugklas
- Door mentoren en docenten. De mentor bewaakt het leerproces van de leerlingen en speelt daarom een belangrijke rol bij de signalering. Ook taaldocenten spelen een rol bij de signalering.

Wanneer er lees- en/of spellingsproblemen zijn gesignaleerd, worden de vaardigheden van de leerling gemeten. Dit gebeurt met behulp van gevalideerd testmateriaal door het ondersteuningsteam van de school. Als er een grote achterstand wordt gemeten (> 2 jaar) werkt de leerling drie tot zes maanden met de remedial teacher aan zijn/haar vaardigheden. Hierbij wordt onder andere gebruik gemaakt van een online adaptief programma. Wanneer uit een tweede meting blijkt dat een leerling een forse achterstand heeft en geen baat heeft gehad bij de geboden hulp, dan wordt er een extern vervolgonderzoek naar dyslexie geadviseerd.

Het vervolgonderzoek vindt extern plaats, er zijn kosten verbonden aan dit onderzoek. Het is niet verplicht voor ouders om het advies voor een vervolgonderzoek op te volgen.

4. Wet- en regelgeving.

Alle leerlingen met dyslexie hebben recht op de volgende zaken:

- 20% tijdsverlenging bij toetsen
- Gebruik van tekst-naar-spraaksoftware
- Gebruik van laptop met tekstverwerker met spelling- en grammaticacontrole (uitgezonderd wanneer spelling getoetst wordt).
- Toets in schreefloze punt 12 lettergrootte. Arial 12 is standaard bij het examen.

Leerlingen met een dyslexieverklaring hebben bij het centraal examen recht op:

- 20% tijdverlenging (bij het examen is dat standaard 30 minuten)

- Auditieve ondersteuning; mits dit in eerdere jaren is geoefend.
- Gebruik van een tekstverwerker met spellingscontrole.

Digitale woordenboeken, spellings- en grammaticakaarten en stappenplannen zijn niet toegestaan bij het examen. Deze maatregelen gelden al in de bovenbouw, omdat alle cijfers daar meetellen voor het schoolexamen.

Bij de normering van toetsen wordt vaak rekening gehouden met dyslexie. Op dit moment wordt er gewerkt aan een toetsbeleid, waarin standaardafspraken opgenomen worden voor de normering van toetsen van dyslectische leerlingen. Die afspraken zullen in dit protocol opgenomen worden als het toetsbeleid is vastgesteld.

5. Begeleiding voor leerlingen met dyslexie.

Op Guido Arnhem volgen we de wet- en regelgeving rondom dyslexie die vanuit de overheid is vastgesteld. Daarnaast bieden wij de leerlingen ook nog de onderstaande mogelijkheden. Bij de start van de leerling op Guido wordt er samen met de leerling een persoonlijke dyslexiekaart opgesteld, zie bijlage. Deze dyslexiekaart is geldig voor de gehele schoolloopbaan.

Begeleiding in de klas

Op Guido Arnhem willen we aan alle leerlingen goed onderwijs bieden. Docenten weten wat dyslexie inhoudt en wat de gevolgen van dyslexie kunnen zijn. Docenten zijn tevens op de hoogte van welke leerling in de klas dyslexie heeft.

Om de leerlingen met dyslexie in de klassikale situatie goed te kunnen bieden is het van belang dat docenten de leerstof gevarieerd aanbieden, auditieve en visuele ondersteuning is hierbij een pré. Daarnaast hebben leerlingen met dyslexie (vaak) baat bij verlengde instructie, gebruik van direct taalgebruik, aanleren van effectieve leerstrategieën en extra feedback van de docent.

Begeleiding buiten de klas

Leerlingen met dyslexie kunnen op verschillende manieren begeleiding buiten de klas krijgen. Dit gebeurt op de volgende manieren:

- Begeleiding van een remedial teacher (onderbouw). Leerlingen krijgen taakgerichte begeleiding voor de vakken Nederlands en Engels. Er wordt zowel gewerkt aan het versterken van de basiskennis als aan (nieuwe) leerstrategieën.
- Begeleiding vanuit het ondersteuningsteam. Leerlingen kunnen ondersteuning krijgen op het gebied van plannen en organiseren, maar ook het leren leren. Hierbij wordt er (extra) aandacht gevestigd op het aanleren van (nieuwe) leerstrategieën en wordt er geoefend met het automatiseren van kennis.
- Voor leerlingen in klas 3 vmbo bestaat er de Willemroute; leerlingen volgen het vak Duits niet meer en krijgen in de desbetreffende uren extra ondersteuning op het gebied van Engels en Nederlands. Er wordt geoefend met het maken van examens.

6. Bijlage – dyslexiekaart

D Y S L E X I E K A A R T

N A A M :

K L A S :

D A T U M :

GUIDO

Onderbouw:

- Extra tijd bij toetsen
- Aangepaste beoordeling bij taal toetsen
- Toetsen en opdrachten op de laptop maken
- Gebruik maken van voorleesprogramma's (bijv. Kurzweil)
- Toetsen op A3-papier formaat
- Remedial teaching (extra ondersteuning)

Bovenbouw:

- De Willemroute
- Extra tijd bij toetsen
- Toetsen en opdrachten op de laptop maken
- Gebruik maken van voorleesprogramma's (bijv. Kurzweil)
- Toetsen op A3-papier formaat